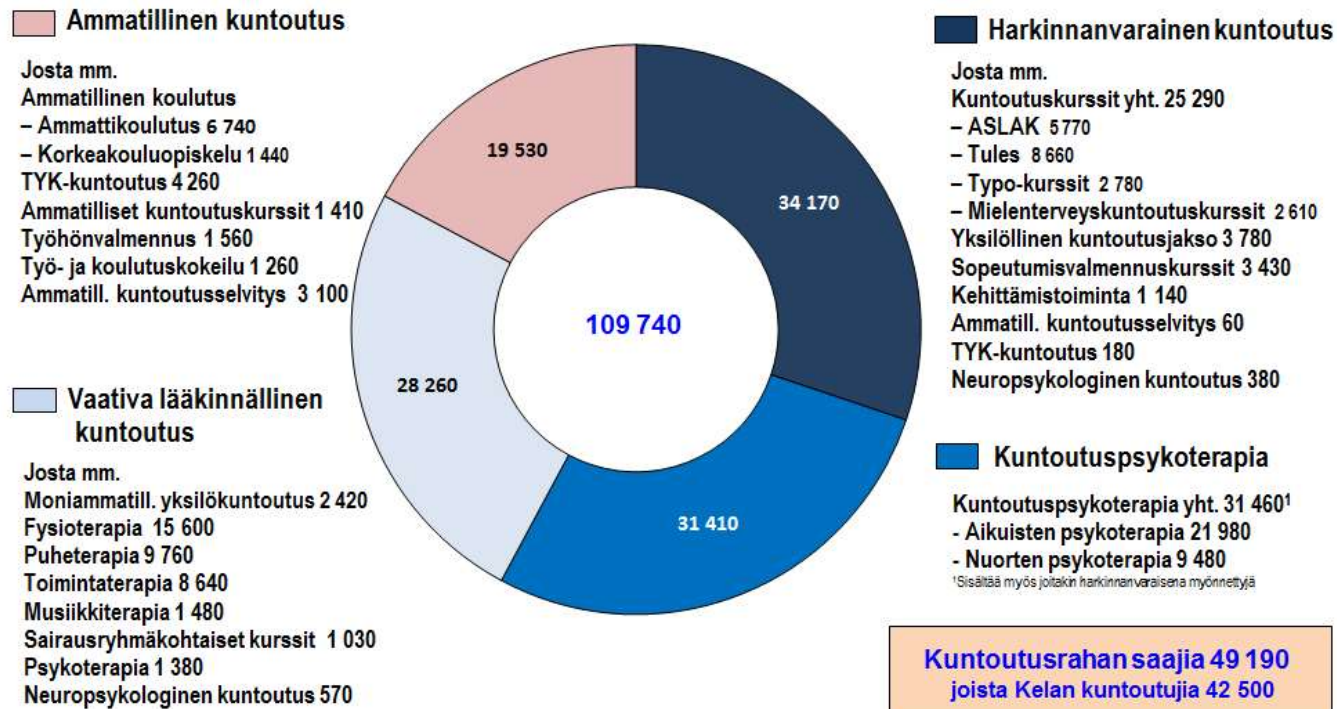

Ajankohtaista Kelan kuntoutuksesta

11.1.2018

Irma Paso, kuntoutuksen ratkaisuasiantuntija

Kuntoutujat vuonna 2016

Huom. Kuntoutujia on voinut saada useampia kuntoutustoimenpiteitä. Yhteissummiin hänet lasketaan vain kerran

Tilasto- ja tietovarastoryhmä 17.1.2017

Muutoksia kurssien pituuksissa (vuonna 2018 alkava sopimuskausi)

- Kielellinen erityisvaikeus –kurssin pituus lyhentynyt (10 vrk -> 5 vrk)
- Harvinaiset sidekudossairaudet, aikuiset sopeutumisvalmennuskurssi pituus 5 vrk > 10vrk (yhdistettiin sopeutumisvalmennus ja kuntoutuskurssi)

Aikuisten kurssipalvelut, joiden järjestäminen päättyy kokonaan

- Kuulovammaisten kuntoutuskurssit -> jatkossa moniammatillisena yksilökuntoutuksena, H+V, oma kuulovammaisten linja
- Näkövammaisten kuntoutuskurssit -> jatkossa moniammatillisena yksilökuntoutuksena, H+V, oma näkövammaisten linja)
- Kuulonäkövammaisten sopeutumisvalmennuskurssit -> toteutetaan jatkossa moniammatillisena yksilökuntoutuksena, H+V, oma kuulonäkövammaisten linja)
- Aikuisten harvinaisia aineenvaihduntasairauksia sairastavien sopeutumisvalmennuskurssit
- Harvinaista sidekudossairautta sairastavien aikuisten kuntoutuskurssi (yhdistetty sopeutumisvalmennuskurssi ja kuntoutuskurssi)

-taustalla asiakkaiden tarve yksilöllisempään kuntoutukseen

Muutokset nuorten kursseissa

Nuorten kurssit, joissa kurssipalvelut yhdistetään lasten kursseihin

- Harvinaiset aineenvaihduntasairaudet
- Ihon sairaudet
- Kielellinen erityisvaikeus
- Syöpää sairastavien nuorten sopeutumisvalmennuskurssit
- Epilepsiaa sairastavien nuorten sopeutumisvalmennuskurssit
- Sukukromosomipoikkeavuudet
- Synnynnäiset epämuodostumat

Nuorten kurssit täyttyneet huonosti. Sen vuoksi jatkossa yläkoululaisten kurssit toteutetaan lasten kursseissa ja peruskoulunsa päättäneet ohjataan aikuisten kursseille tai yksilökuntoutukseen.

Lasten kurssien ikäraajat

- Lasten Syöpä-perhekursseissa ei ollenkaan alaikärajaa
- Kielelliset erityisvaikeudet -kurssin alaikäraja 4-vuotta
- Muissa kursseissa alaikäraja 1-vuotta

Sisarusten osallistuminen perhekursseille

Perhekursseilla sisarusten/lasten laskennallinen määrä on kuntoutujaa kohden keskimäärin kaksi. Suurten perheiden kohdalla Kelassa käytetään tarveharkintaa huomioiden perheen kokonaistilanne ja mahdollisuus osallistua kuntoutukseen. Päätös voidaan tarvittaessa tehdä yli 2 sisarukselle

- Erityisesti alle 2-vuotiaiden sisarusten osalta ei kuntoutuksellista tavoitetta tarvitse löytyä
 - Perustellusta syystä sisarusten määrä voi olla suurempi. Jokaisen kurssille hakevan sisaruksen osalta harkitaan kuntoutuksellinen tarve osallistumiselle.
 - Kun päätös tehdään yli 2 sisarukselle, tarkistetaan palveluntuottajalta, onko palveluntuottajan mahdollista ottaa suurempi määrä sisaruksia kuntoutukseen
-
- Menettely sama kaikissa perhekursseissa

Palvelut, joiden sopimukset päättyvät 31.12.2018 1/2

- Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen avoterapiat
- Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen moniammatillinen yksilökuntoutus
 - Aikuisen aistivammojen palvelulinja
 - Aikuisen neurologinen, tules- ja reuma- ja yleispalvelulinja
 - Lapsen ja nuoren aistivammojen palvelulinja
 - Lapsen ja nuoren tules- ja reuma- sekä yleis- ja neurologinen palvelulinja

Palvelut, joiden sopimukset päättyvät 31.12.2018 2/2

- Ammatillinen kuntoutus selvitys
- Sairausryhmäkohtaiset kurssit
- ALS
- Crohnin tautia ja/tai colitis ulcerosaa sairastavat
- Dialyysihoidossa olevat
- Elinsiirrot
- Selkäydinvammat
- Traumaattiset aivovammat
- Ääreishermo- ja lihassairaudet

Rekisteröintimenettely

- Taustalla palvelusetelikokeilu ja sen hyvät tulokset
- Kelassa laaja hanke rekisteröintimenettelystä ja siihen liittyvistä uudistuksista ajoittuu vuosille 2017-2019

Alustava suunnitelma rekisteröintimenettelyyn siirtymisestä

- Ensimmäisessä vaiheessa vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapiat otetaan rekisteröintimenettelyyn
- Kaikki yksilölliset palvelut otetaan rekisteröintimenettelyyn sopimuskausien vaihtuessa
- Ryhmämuotoinen kuntoutus otetaan rekisteröintimenettelyyn seuraavassa vaiheessa

-> käyttöön aikaisintaan vuonna 2020

Kilpailutus keväällä 2018

Tiedote 5.10.2017

Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden tarjouskilpailut käydään keväällä 2018

- Kela hankkii vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen avoterapiat keväällä 2018 avoimilla tarjouskilpailuilla. Sopimukset tarjouskilpailussa tehdään ajalle 1.1.2019-31.12.2019. Tämän lisäksi Kela mahdollisesti varaa oikeuden jatkaa sopimusta optiovuosilla, jotka ilmoitetaan tarjouspyynnössä. Vaativan lääkinnällisen terapioiden tarjouskilpailut tullaan toteuttamaan sähköisesti Clodian Hanki-palvelulla.
- ->uudet sopimukset ja palvelukuvaus 1.1.2019 lukien

Kelan rooli kuntoutuksen kehittäjänä

- Kelalla lakisääteinen velvollisuus kehittää kuntoutusta.
- Kehittämistoiminnan painopistealueet ja vuosittain käytettävä rahamäärä vahvistetaan osana harkinnanvaraisen kuntoutuksen varojenkäytön 4v. Suunnitelmaa.
- Vuonna 2017 KKRL 12§:n mukaisia kehittämisvaroja 7,7 milj. euroa kehittämiseen (5,7) ja tutkimukseen (2,0).
- Asiakkaiden ja yhteiskunnan muuttuvat tarpeet sekä mm. valtiontalouden säästöt - vaikuttavien palveluiden kehittäminen entistä tärkeämpää.
- Kehittäminen kohdistuu Kelan kuntoutuksen keskeisiin palveluihin ja yhteiskunnallisesti merkittävälle kuntoutuksen alueille, jotka sijoittuvat palvelujärjestelmien rajapinnoille.

Kelan kuntoutuksen kehittämistoiminta

Voidaan kehittää

- uusi palvelu olemassa olevalle tai uudelle kohderyhmälle
- olemassa olevaa palvelua
- työ- ja mittausmenetelmiä
- yhteistyötä eri sektoreiden välillä.

Kuntoutuspalveluita kehitetään

- Yhteiskuntapoliittisesta tarpeesta käsin
- Yhteistyökumppaneiden aloitteesta
- Kelassa havaitusta tarpeesta käsin
- Avoimen haun kautta tulevien ideoiden avulla
 - Hakuohjeet www.kela.fi/kehittamistoiminta
 - Syksyn 2017 hankehaun painopisteenä nuorten matalankynnyksen kuntoutuksen kehittäminen.
 - Seuraava hankehaku päättyy 31.3.2018.

Kuntoutuksen kehittämisen ajankohtaisia asioita

- Uusia kuntoutuspalveluita ja/tai käytäntöjä pilotoidaan hankkeissa/projekteissa.
- Kelassa menossa parhaillaan 7 suurta hanketta ja projektia, jotka hallinnoidaan Kelasta.
- Lisäksi Kela rahoittaa useita yhteistyöhankkeita ja -projekteja, joita hallinnoivat Kelan ulkopuoliset toimijat. Kelan edustajat ovat mukana mm. ohjausryhmissä, jalkauttamassa tuloksia, asiantuntijoina jne.
- Kaikkiin hankkeisiin ja projekteihin liitetään arviointitutkimus
- Hyvät käytännöt ja uudet toimintamallit pyritään jalkauttamaan Kelan vakiintuneeseen toimintaan.

Kelan kehittämishankkeet

- Lasten perhekuntoutuksen kehittämishanke (LAKU-hanke ja Etä-LAKU-hanke)
- Oma Väylä –hanke
- Etäkuntoutuksen kehittämishanke
- MUUTOS-hanke
- Maahanmuuttajien kuntoutuksen kehittämishanke (Mahku-hanke)
- Opiskeluvalmennus-projekti
- Nuorten kuntoutuksen kehittämishanke (NEET-nuorille suunnattu matalan kynnyksen kuntoutusmalli)

Meneillään olevista hankkeista/projekteista löydät lisää tietoa täältä:

<http://www.kela.fi/meneillaan-olevat-hankkeet>

Opiskeluvalmennus

Opiskeluvalmennus –projekti (v. 2016-2019)

- Kohderyhmänä on nuoret, joiden opinnot ovat vaarassa keskeytyä tai ovat keskeytyneet
- kokeillaan opintojen tukemisessa kognitiivis-analyttisiä ja ratkaisukeskeisiä lyhytterapiamenetelmiä ja valmennukseen hakeutumista *ilman lääkärinlausuntoa*
- kehitetään opiskeluvalmennusmallia, opiskeluvalmennuksen suullista hakemista sekä yhteistyötä oppilaitoksen, palveluntuottajan, opiskelijan ja Kelan välillä
- kokeillaan opintojen tukemisessa kognitiivis-analyttisiä ja ratkaisukeskeisiä lyhytterapiamenetelmiä ja valmennukseen hakeutumista ilman lääkärinlausuntoa
- pilotointi: 16-29 vuotiaat, Tampereen tai Kuopion alue

MAHKU 2015 - 2020

Maahanmuuttajien ammatillisen kuntoutuksen kehittäminen ja pilotointi

Koulutus-projekti

- Vahvistetaan Kelan palveluntuottajien valmiuksia työskennellä maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kanssa. Valmiuksia lisätään kulttuurisensitiivistä työtettä ja kulttuurista kompetenssia vahvistavalla koulutuksella.

Tiedotus-projekti

- Lisätään maahanmuuttajien tietoisuutta Kelan kuntoutuspalveluista. Tietoisuutta lisätään kertomalla Kelan tarjoamista kuntoutuspalveluista selkeästi ja ymmärrettävästi eri kielillä.

Palvelut-projekti

- Kehitetään uusi ammatillista kuntoutusta ja suomen kielen opetusta yhdistävä kuntoutuspalvelu.

Tavoite

Kuntoutuspalvelulla tuetaan **yksilöllisesti** kuntoutujan pääsyä palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille ulkopuoliseen työpaikkaan, aloittamaan yritystoiminnan tai toimimaan ammatinharjoittajana.

Kuntoutuksen tavoitteena on

- tukea kuntoutujaa urasuunnitelman teossa, alavaihtoehtojen valinnassa sekä ammattialan ja työn soveltuvuuden arvioinnissa.
- kuntoutujan suomen kielen taidon vahvistaminen niin, että hän pystyy toimimaan valitulla ammattialalla ja työtehtävissä.

Kuntoutuja

Kohderyhmä

- Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat vieraskieliset, muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat henkilöt, joilla TEAK-kuntoutuksen myöntämisen kriteerit täyttyvät.
 - Ei kielitaitovaatimusta

Kohderyhmään kuuluvat henkilöt

- joiden sairaus tai vamma ja muu kokonaistilanne aiheuttavat tai niiden arvioidaan lähivuosina aiheuttavan työ- tai opiskelukyvyn ja ansiomahdollisuuksien olennaisen heikentymisen.

Kokonaistilanteen arviointiin vaikuttavat mm.

- henkilön fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky, elämäntilanne, taloudelliset ja sosiaaliset seikat, asumisolosuhteet, koulutus, ammatti, aikaisempi toiminta ja ikä sekä muut vastaavat tekijät.

(Kelan avo- ja laitospuotoisen kuntoutuksen standardi, Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus. Voimassa 1.1.2017 alkaen)

Pilotointi

Eteläinen vakuutuspiiri

- KK-Verve Oy, Helsinki
- Invalidisäätö sr / Orton Pro, Helsinki
- Kiipulasäätiö sr, Vantaa, Espoo

Keskinen vakuutuspiiri

- Avire Oy, Tampere, Lahti
- Kiipulasäätiö sr, Tampere, Lahti, Hämeenlinna

Läntinen vakuutuspiiri

- KK-Verve Oy, Turku

Toiset purjehdivät hitaasti ja toiset nopeasti ja jotkut keikahtavat kumoon. – Hemuli

Kiitos!